هذه قصيدة للمظفر الجنى فى مدح مولانا ومولى الثقلين على ازل الى

بسم الله الرحمن الرحيم

يا خلى البال قد بلبلت يا ليل البال ... يا لتوى زلزلتنى والعقل فى الزلزال

الخلى من فارغ القلب من الهموم وغيرها وبلبلت اى خلطت وشوشت البال الهم والحزن والبال القلب بعد والزلزال التحريك يا خلى انما نادى مضافا او صفة المنادى اى يا رجل خلى البال وقد هذه مثلها فى قوله تعالى قد سمع الله اى جواب للقسم المحذوف بلبلت فعل وفاعل بالبلبال جار ومجرور اما متعلق ببلبلت والباء للسببية واما حال من بال ومقدم عليه والباء اما للمصاحبة اى متلبسا بالبلبال او بمعنى فى اى كائنا فى البلبال بال مفعول على ان فى الاصل بالى فحذف الياء اكتفاء بالكسرة ثم وقف عليه فصار بالا كما فى الاخر يا لتوى متعلق بزلزلتنى والباء للسببية او للمصاحبة وزلزلتنى فعل وفاعل ومفعول والعقل مبتدأ وجمله زال والضمير المستتر فيه عائد الى العقل فى الزلزال متعلق بزال ويجوز ان يكون فى الزلزال حزف زال حزبا بعد حزبا بحال من الضمير فى الظرف بتقدير تذكر كما فى حضرت صدورهم

ويجوز ان يكون صفة العقل على ان يكون صلة موصول محذوف كما هو مذهب الكوفيين اى العقل الذى فى الزلزال ويكون زال خبرا والجملة منصوبة المحل على الحال من المفعول فى زلزلتنى ومحوى البيت ياس قلبه خال عن الهم والحزن قد شوشت قلبى عاشقك بالهموم وخصوصا هم الفراق فانك بسبب بعدك منه قد اقلعته والحال ان عقله يزول منه وزال

يا رشيق القد قد قوست قلبى تائما ... فى الهوى وافرغ فقلبى شاغل الاشغال

رشيق القد اى حسن القد والرشاقة وهى الحسن فى القد لا فى غيره فالاضافة فيه لتاكيد التخصيص كقبح الوجه قد قوست قدك اى صيرته مثل القوس فى الانحناء وعدم الاستقامة وقد مثلها فيما سبق فى المحبة والفراغ ضد الشغل والفاغل عن الشىء المانع عنه وغال من الغول وهو الاهلاك مفاجاة وحال الدال على ما سبق قوست قدى فعل وفاعل ومفعول مضاف الى يا المتكلم والفاء جواب شرط مقدر اى اذا قوست قدى بعد ما بلبلت بالى فاستقم فى المحبة والوفاء فى الهوى ظرف فاستقم او متعلق بمحذوف اما حال من فاعل فاستقم اى كائنا فى الهوى ولما صفة لمصدر محذوف اى استقامة كائنة فى الهوى وافرغ عطف على استقم والفاء فى فقلبى تعليل لقوله وافرغ اما مفعول غال مقدم عليه اى غال شاغل الاشغال قلبى او مبتدأ وشاغل الاشغال مبتدأ ثان وغال مع فاعله المستتر خبر المبتدأ الثانى وهو مع خبره مرفوع المحل على انه خبر المبتدأ الاول

Copyright © King Saud University

Created with PDFsharp 1.2.1269-g (www.pdfsharp.com)